

ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย - โมร็อกโก

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า/ความตกลงที่เกี่ยวข้อง

1.1 ภาครัฐบาล

- ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการขนส่งทางอากาศระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรโมร็อกโก ลงนามเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2541
- ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางทะเล ลงนามเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542
- ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรโมร็อกโก ลงนามเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543 ณ กรุงราบัต ราชอาณาจักรโมร็อกโก แต่ยังไม่เคยมีการจัดประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC)
- ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (อยู่ในระหว่างการเจรจา)

1.2 ภาคเอกชน

- นายฉัตรชัย บุญรัตน์ รองประธานหอการค้าไทยกับ Mr. Youanes Laraqui กงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำนครคาซาบลังการ่วมลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสภาธุรกิจไทย - โมร็อกโก (Thai - Morocco Joint Business Council) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2551 ณ นครคาซาบลังกา ราชอาณาจักรโมร็อกโก

2. การค้าระหว่างไทย - โมร็อกโก

2.1 การค้ารวม การค้าระหว่างไทยกับโมร็อกโกในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) มีมูลค่าเฉลี่ย 211.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด ในปี 2558 โมร็อกโกเป็นคู่ค้าอันดับที่ 85 ของไทยในตลาดโลก และอันดับที่ 14 ในภูมิภาคแอฟริกา โดยการค้าสองฝ่ายมีมูลค่า 167.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย และไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า 26.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี 2559 (ม.ค. - มิ.ย.) การค้าระหว่างไทยกับโมร็อกโกมีมูลค่า 93.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 18.01 (ตารางที่ 1)

2.2 การส่งออก การส่งออกสินค้าของไทยไปยังโมร็อกโกในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 135.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2558 โมร็อกโกเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 92 ของไทยในตลาดโลก และอันดับที่ 18 ในภูมิภาคแอฟริกา โดยมีมูลค่าส่งออก 97.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 12.72 สำหรับปี 2559 (ม.ค. - มิ.ย.) ไทยส่งออกสินค้าไปยังโมร็อกโกเป็นมูลค่า 57.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 15.23

สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกในปี 2558 ได้แก่ (1) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (2) ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ (3) เส้นใยประดิษฐ์ (4) ผลิตภัณฑ์ยาง (5) เครื่องซักผ้าและเครื่องซักแห้งและส่วนประกอบ (6) ผ้าปักและผ้าลูกไม้ (7) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (8) ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ (9) ผ้าฝ้าย และ (10) ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (ตารางที่ 2)

2.3 การนำเข้า การนำเข้าสินค้าของไทยจากโมร็อกโกในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2554 - 2558) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 76.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2558 โมร็อกโกเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 69 ของไทยในตลาดโลก และอันดับที่ 7 ในภูมิภาคแอฟริกา โดยมีมูลค่านำเข้า 70.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 16.15 และสำหรับปี 2559 (ม.ค. - มิ.ย.) ไทยนำเข้าสินค้าจากโมร็อกโกเป็นมูลค่า 36.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 22.73

สินค้านำเข้าสำคัญ 10 อันดับแรกในปี 2558 (ม.ค. - ส.ค.) ได้แก่ (1) สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป และกึ่งแปรรูป (2) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (3) สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ (4) แผงวงจรไฟฟ้า (5) เคมีภัณฑ์ (6) เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ (7) เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ (8) ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ (9) พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช และ (10) แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ (ตารางที่ 3)

3. โอกาสทางการค้า

3.1 โมร็อกโกมีที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ที่ดี โดยตั้งอยู่ในภูมิภาคแอฟริกาเหนือที่อยู่ใกล้กับชายฝั่งของกลุ่มประเทศยุโรปแถบเมดิเตอร์เรเนียนเพียง 14 กิโลเมตร อาทิ ฝรั่งเศส สเปน เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นเมืองท่าขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาคแอฟริกา โดยเมืองท่าที่สำคัญ คือ เมืองคาซาบลังกา (Casablanca)

3.2 โมร็อกโกมีการลงนามความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับหลายประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศ EFTA ตุรกี กลุ่ม Agadir (อียิปต์ จอร์แดน ตูนิเซีย) และ Pan - Arab FTA นอกจากนี้ยังมีการลงนาม Euro-Mediterranean Association Agreement กับสหภาพยุโรป เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โมร็อกโกกลายเป็นศูนย์กลางการส่งออกและการกระจายสินค้าไปยังหลายภูมิภาคทั้งยุโรป ตะวันออกกลาง แอฟริกา และอเมริกาเหนือ

3.3 โมร็อกโกมีอัตราค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยอยู่ที่ 327 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน ต่ำกว่ากับประเทศข้างเคียงและประเทศในภูมิภาคแอฟริกาบางประเทศที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจใกล้เคียงกันโดยเปรียบเทียบ อาทิ ตูนิเซีย (338 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน) ตุรกี (430 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน) แอฟริกาใต้ (1,280 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน) เป็นต้น จึงทำให้มีความสามารถทางการแข่งขันด้านต้นทุนค่าจ้างแรงงาน

3.4 มีเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export processing zones: EPZ) และเป็นพื้นที่ปลอดภาษีอากรเพื่อผลิตสินค้าส่งออกไปต่างประเทศเป็นหลัก ได้แก่ เขตอุตสาหกรรมส่งออก Tangier เขตอุตสาหกรรมส่งออก Kenitra นอกจากนี้ยังมีเขตปลอดภาษีอากร (Free Zone) ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรทั้งอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เขตปลอดภาษีอากร Tanger Med Ksar el majaz Melloussa 1 และ 2 เขตปลอดภาษีอากร Dakhla และ Laayoune

3.5 มีโครงสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ทันสมัย พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งด้านการขนส่งและเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้แก่ ถนนทางหลวงเชื่อมต่อเมืองหลักภายในประเทศ ถึง 1,500 กิโลเมตร สนามบินนานาชาติ 15 สนามบิน เครือข่ายการขนส่งทางเรือที่ขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ 9 ท่าเรือ

ทั้งนี้ โอกาสทางการค้าที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้โมร็อกโกเป็นประเทศหนึ่งที่น่าสนใจในการเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าไปสู่ภูมิภาคแอฟริกาและยุโรปตอนใต้ และน่าสนใจในการศึกษาแนวโน้มในการเข้าไปตั้งฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกในอนาคต

ที่มา: Moroccan Investment Development Agency

4. ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า

4.1 โมร็อกโกมีอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.9 โดยมีอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรในอัตราสูงอยู่ที่ร้อยละ 40.7 ซึ่งสินค้าเกษตรที่มีอัตราภาษีนำเข้าสูงมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (ร้อยละ 105.3) ผลิตภัณฑ์นม (ร้อยละ 62.5) ธัญพืช (ร้อยละ 40.7) ผลไม้และผัก (ร้อยละ 40.3) น้ำตาล (ร้อยละ 27.9) ปลาและผลิตภัณฑ์ปลา (ร้อยละ 15.8) และอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8.7 ซึ่งสินค้าอุตสาหกรรมที่มีอัตราภาษีนำเข้าสูง ได้แก่ เสื้อผ้า (ร้อยละ 24.3) ไม้ (ร้อยละ 15.3) กระดาษ (ร้อยละ 20.5) เป็นต้น

4.2 โมร็อกโกมีมาตรการที่มีใช้ภาษี ดังนี้

4.2.1 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ได้แก่ 1) สินค้าพืชและอาหารต้องมีใบรับรองสุขอนามัย การขออนุญาตนำเข้าและมีการตรวจสอบ ณ ด่านนำเข้า 2) ขออนุญาตนำเข้าลูกไก่และไข่ไก่

4.2.2 มาตรการห้ามนำเข้า ได้แก่ 1) ห้ามนำเข้าสินค้าปลาหากมีเชื้อโรค 2) ห้ามนำเข้าหมู เนื้อหมู เครื่องในหมู และสินค้าที่ทำจากหมู เนื่องจากประชากรโมร็อกโกนับถือศาสนาอิสลาม

4.2.3 มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า ได้แก่ การจำกัดปริมาณนำเข้าหนังสัตว์

4.3 มาตรการทางการค้าระหว่างไทยและโมร็อกโก

4.3.1 กรณีที่ไทยใช้มาตรการทางการค้ากับสินค้าที่นำเข้าจากโมร็อกโก

- ยังไม่มีกรณีที่ไทยใช้ AD/CVD/SG กับประเทศโมร็อกโก

4.3.2 กรณีที่โมร็อกโกใช้มาตรการทางการค้ากับสินค้าของประเทศไทย

- โมร็อกโกได้ใช้มาตรการ SG กับสินค้าจำนวน 1 รายการ ได้แก่ สินค้า Paper roll and paper ream (ได้ส่วนวันที่ 9 มิถุนายน 2558) ทั้งนี้ พบว่า ประเทศไทยได้รับการยกเว้นเพราะอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและโมร็อกโกนำเข้าในปริมาณน้อยกว่าร้อยละ 3 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด

4.4 การขาดแคลนข้อมูลทางการค้าและภาคเอกชนของสองประเทศยังไม่มี ความคุ้นเคยกัน จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขยายการค้าระหว่างกัน

4.5 ภาษาต่างประเทศของโมร็อกโกเป็นภาษาฝรั่งเศส จึงเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

สิงหาคม 2559

ส่วนแอฟริกาและยุโรปตะวันออก
สำนักเอเชีย แอฟริกา และยุโรปตะวันออก
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 1 การค้าระหว่างไทย - โมร็อกโก

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	การค้ารวม			การส่งออก		การนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2554	271.07	0.06	-4.00	166.25	-2.38	104.82	-6.45	61.42
2555	228.72	0.05	-15.62	152.52	-8.26	76.20	-27.31	76.32
2556	217.15	0.05	-5.06	149.31	-2.11	67.85	-10.96	81.46
2557	171.89	0.04	-20.84	111.17	-25.54	60.72	-10.50	50.45
2558	167.56	0.04	-2.52	97.04	-12.72	70.53	16.15	26.51
2558 (ม.ค. - มิ.ย.)	79.28	0.04	-30.71	49.92	-32.49	29.36	-27.45	20.57
2559 (ม.ค. - มิ.ย.)	93.56	0.04	18.01	57.53	15.23	36.03	22.73	21.05

หมายเหตุ: สัดส่วน คือ การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, % Δ คือ การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 2 สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยไปโมร็อกโก

อันดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)							% Δ 57/58
		2554	2555	2556	2557	2558	2558 (ม.ค. - มิ.ย.)	2559 (ม.ค. - มิ.ย.)	
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	60.96	67.62	65.24	35.55	40.85	18.88	24.75	14.89
2	ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ	15.26	10.33	17.73	18.79	19.63	12.97	11.90	4.48
3	เส้นใยประดิษฐ์	3.45	1.44	2.34	3.00	4.14	1.92	3.47	37.91
4	ผลิตภัณฑ์ยาง	2.43	2.94	2.62	3.57	3.04	1.84	1.50	-14.69
5	เครื่องซักผ้าและเครื่อง ซักแห้งและ ส่วนประกอบ	2.76	1.75	0.50	1.89	2.52	1.17	0.27	33.25
6	ผ้าปักและผ้าลูกไม้	1.95	2.57	2.44	2.40	2.50	1.29	1.29	3.97
7	เครื่องปรับอากาศและ ส่วนประกอบ	7.00	8.25	4.53	7.21	2.24	1.71	2.01	-68.91
8	ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์	4.13	3.64	2.10	3.30	1.53	0.89	0.68	-53.58
9	ผ้าฝ้าย	2.26	1.52	0.72	0.70	1.25	0.42	0.73	78.12
10	ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	1.25	0.61	0.79	1.29	1.19	0.92	0.84	-7.84
รวม 10 รายการ		101.45	100.65	99.01	77.70	78.88	42.01	47.44	1.52
อื่นๆ		64.80	51.87	50.29	33.47	18.15	7.91	10.09	-45.77
รวมทั้งสิ้น		166.25	152.52	149.31	111.17	97.04	49.92	57.53	-12.72

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3 สินค้านำเข้าสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยจากโมร็อกโก

อันดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)							%Δ 57/58
		2554	2555	2556	2557	2558	2558 (ม.ค. - มิ.ย.)	2559 (ม.ค. - มิ.ย.)	
1	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งแปรรูป	12.35	14.59	27.14	11.97	41.9	14.01	18.16	250.21
2	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	10.31	12.91	15.82	15.56	14.2	8.14	8.50	-8.55
3	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์	1.73	2.11	2.44	4.53	2.6	1.68	0.33	-42.21
4	แผงวงจรไฟฟ้า	2.57	2.99	2.33	3.14	2.5	1.42	1.27	-20.49
5	เคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.03	0.05	0.9	0.01	2.06	1,616.15
6	เครื่องจักรไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	0.27	0.38	0.47	0.49	0.6	0.28	0.33	19.67
7	เยื่อกระดาษและเศษ กระดาษ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.5	0.19	0.09	-
8	ไดโอด ทรานซิสเตอร์และ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ	2.78	1.44	0.95	0.76	0.5	0.31	0.32	-29.04
9	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	1.00	0.69	1.15	0.33	0.5	0.46	0.45	56.79
10	แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่	0.10	0.12	0.22	0.17	0.3	0.13	0.07	53.95
รวม 10 รายการ		31.11	35.23	50.54	37.00	64.6	26.63	31.58	74.56
อื่นๆ		73.71	40.97	17.31	23.72	5.9	2.73	4.45	-74.97
รวมทั้งสิ้น		104.82	76.20	67.85	60.72	70.5	29.36	36.03	16.15

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร